

Szabó Ede, Krúdy Gyula. Emberi alakja, élete, pályafutása egy Balzacot érdemelne megörökítőül, a modern regényhősök Rastignac és Lucien de Rubempré féle típusainak megteremtőjét. A nagy francia ebben a két halhatatlan regényfigurájában álmodta meg a nagyravágyó vidéki ifjú típusát, aki így vagy úgy, de meg akarja hódítani a társadalmi és írói sikert. A fiatal Krúdyt, a nyírségi úricsalád tehetséges fiát sem elégítik ki a szűkebb pátriájában elért írói és újságírói sikerek; leküzdhetetlen vágy hajtja a századfordulói Budapestre. A rohamos fejlődésnek indult, kalapácsütéstől hangos, vásárian nyüzsgő valódi és talmi fényektől tündöklő magyar metropoliszban folytatódik írói érvényesülése, a csúcsok felé ívelő életútja. Noha sok gondban, válságos helyzetben is része volt, ellentétben egyik világirodalmi előképével, a balzaci Elvezetti illúziók Lucien de Rubempréjével. Krúdy nem zuhan vissza szárnyaszegetten a kisváros parlagiasságába. Hatalmas életművével a magyar prózaírás klasszikusai közé emelkedik.

Nyomon követni Krúdy regényes színekben és fordulatokban hallatlanul gazdag életét és életvitelét, bizony nem mindennapi próbára tette Szabó Edét, a monográfia szerzőjét. A művek sokaságának számbavételére, keletkezéstörténetük megírására jószérivel nem is vállalkozhatott korlátozott terjedelmű könyvében, hiszen Krúdy termékenysége a Jókaiét is felülmúlta. Kiderül: Krúdy, az ember és az író a tetszetős mendemondák nélkül is robusztus egyéniség. Szabó Ede műelemzése nem tekinthető végleges igényeknek, helyenként érezhetően küzd is a roppant feladattal. Viszont jelentősnek tekinthető az az eredménye, hogy számos értékes Krúdy-értékelésnek ad helyet idézetek és emlékezések formájában. (Szépirodalmi Könyvkiadó, Arcok és vallomások sorozata.)